

CEI 11 MEDICI-SCRIITORI, IZVOD AL RELAȚIEI VAL-VĂL. REVERIE AXIOLOGICĂ

The eleven physicians writers – spring of wave-veil relationship. Axiological dream

Dr. Grigore Bușoi

Motto:

*În scurgerea timpului
Timbrul cuvântului...*

De ce numai 11 medici scriitori aleși? Pentru că atâția au rămas după o selecție personală atentă menită să înfrunte rigorile viitorului. Apoi 11 reprezintă o rețetă de succes, cu un plus de valoare după cifra 10, o sămânță a începutului, o cheie vitală a reinnoirii și a progresului.

Principala sursă de documentare a fost cartea dr. Mihail Mihailide – „Literatura artistică a medicilor“, vol. 1 și vol. 2, Ed. Viața Medicală Românească, București, 2009. De folos mi-au fost consultarea unor dicționare și istorii literare ale scriitorilor români elaborate de prestigioși critici literari, precum și alte izvoare.

Studiul „Medici-scriitori... scriitori-medici“ redactat de Marin Voiculescu și Mircea Angelescu (Ed. Medicală, 1964) a reprezentat piatra de temelie a demersului nostru. În interiorul cărții am găsit prezentate elemente esențiale pentru patru dintre aleși: Vintilă Ciocâlțeu, George Magheru, Victor Papilian și Dan Tărchilă, iar Radu Ifțimovici este numai menționat.

Intruzia politică nu le-a permis autorilor să introducă în carte o serie de medici prezenți în viața cetății, cum ar fi Ion Biberi și V. Voiculescu.

În antologia medicală „Hipocrate se amuză“, realizată de George M. Gheorghe și apărută la Ed. Medicală, 1980, criticul literar Șerban Cioculescu observa în prefață că în peisajul medical românesc există scriitori remarcabili. El numește în fruntea tuturor pe marele poet și prozator dr. V. Voiculescu. După care citează „pe anatomistul Victor I. Papilian, pe Vintilă Ciocâlțeu, poetul, pe multilateralul psihiatru Ion Biberi, nuvelist, romancier, eseist și biolog, pe romancierul clujean Augustin Buzura“. În continuare prezintă în ordine alfabetică medicii

care au contribuit la edificarea volumului. Printre aceștia îl regăsim pe Dan Tărchilă, reputat dramaturg, membru al Uniunii Scriitorilor.

Mi-am propus să pipăi opera autorilor recenzați și să decelez rupturile de nivel tematic și stilistic care induc specificitatea lor.

În ceea ce privește relația propulsivă val-văl, într-o abordare mnemotehnică reținem din vocabulara VAL componentele – *viață, adevăr și lumină* –, iar din VĂL litera „Ă“, ce redă zicerea autohtonă *ăuire*, care înseamnă ecou și este singurul substantiv care începe cu această vocală.

VALUL reprezintă pulsația vieții într-o adevăr și lumină, ca expresie a unduirii creative și ca mijloc al redării simțirii artistice, construcție care conduce la misterul eternității.

Știind că la baza lumii stă Spiritul și materia, poetul solar Lucian Blaga ne vine în ajutor pentru o percepție adecvată prin poezia *Suprema ardere*:

*Dacă lumina ar cânta
vărsându-și puzderia
noi am vedea cum cântecul
consumă materia.*

În ceea ce privește VĂLUL, el ne introduce în atmosfera blagiană – existența ființează într-un mister și pentru relevare.

La egipteni, ridicarea vălului zeiței Isis reprezintă relevarea luminii.

Într-o dezocultare hristică găsim formularea: „nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut“ (Matei, 10, 26).

Pentru Novalis, în *Discipolii lui Sais*, ridicarea vălului zeiței din Sais înseamnă propensiunea pentru a se vedea pe sine și direcționarea pentru a deveni nemuritor.

Adresa de corespondență:

CMI Dr. Grigore Bușoi, Str. Apusului nr. 63, București

Să-i facem cunoscuți pe cei 11 medici scriitori autohtoni pe care i-am așezat în ordine alfabetică și în relația hermeneutică val-văl. Aceștia sunt:

1. Ion Biberi (n. 21.07.1904, Turnu Severin – d. 27.09.1990)
2. Augustin Buzura (n. 22.09.1938, Berința, Maramureș)
3. Vintilă Ciocâlțeu (n. 21.04.1890, Plenița, Dolj – d. 4.02.1947)
4. Radu Iftimovici (n. 28.04.1931, București)
5. George Magheru (n. 17.12.1892, Craiova – d. 17.08.1952)
6. Alexandru Miran (n. 1.10.1926, Deda, Mureș)
7. Eduard Pamfil (n. 6.05.1912, Geneva – d. 5.09.1994)
8. Victor Papilian (n. 17.06.1888, Galați – d. 15.08.1956)
9. Dan Tărchilă (n. 28.11.1923, Bușteni, Prahova)
10. V. Voiculescu (n. 27.11.1884, Pârscov, Buzău – d. 26.04.1963)
11. C.D. Zeletin (n. 13.04.1935, Burdusaci, Bacău)

De remarcat că în afară de cei 11 scriitori medici aleși avem în prețuire în registrul valoric mai multe personalități medicale, purtători de condei artistic, pe care i-am reunit sub formula *Ave magni montes!* („Salutăm munții înalți“). Dintre aceștia menționăm numai câteva cadre didactice: Prof. Dr. Constantin Bogdan, Prof. Dr. Dumitru Dumitrașcu, Prof. Dr. Ion Hurjui, Acad. Alexandru Rădulescu, Prof. Dr. Victor Săhleanu și Acad. Marin Gh. Voiculescu.

O notă specială întru interferență se cuvine să facem cu Acad. Al. Rădulescu. Cu Domnia Sa m-am întâlnit în primul meu stagiu ca extern în ortopedie, la Spitalul Brâncovenesc.

PREZENTAREA ALEȘILOR

Pentru a contura în date esențiale personalitățile propuse spre a fi analizate, am utilizat mai multe surse de documentare, dintre care am reținut cu preponderență considerațiile peremptorii ale referenților și ale criticilor literari la care am adăugat și aprecieri personale.

Pentru mine, criticul literar e un paznic sever al proprietăților îngrădite și luminescente, care dispune de o voce incisiv-executivă, audibilă întru avertizare și circumscriere. Iată cum se înfățișează medicii scriitorii selecționați:

Ion Biberi

Medic primar psihiatru, cunoscut prozator, eseist și critic literar. A absolvit Facultatea de Medicină și Facultatea de Litere și Filosofie. Are o operă

întinsă, de factură interdisciplinară, în care se resimte, firește, o adiere eclectică. A fost lovit de vremuri lungi de oprinare, fără reacții de apărare și zgomote de presă.

Rămâne în conștiința națiunii cu mari realizări: *Individualitate și destin* (două volume – 1945), *Lumea de mâine* (1945), *Tudor Vianu* (1966), *Pieter Bruegel cel Bătrân* (1967), *Poezia, mod de existență* (1968), *Eros* (1974), *Ultimele eseuri* (1975), *Thantos – psihologia morții* (2.000 reeditare).

Cităm unele gânduri ale lui Ion Biberi din cartea sa, *Ultimele eseuri*. Ele exprimă:

- „nevoi ale sufletului: bucuria contemplației și râvna căutării“;
- „cum s-ar putea înțelege în sens plenar de *verstehen* sinteza totală a creativității și a dramei umane“;
- „revolta împotriva morții premature a tuturor celor ce nu și-au încheiat, până la sfârșitul vieții, geniul creator“;
- „am înțeles că viața fiecărui om este diriguată de aceleași mănunchiuri de simțiri izvorâte din partea cea mai adâncă a ființei. Acest arpegiu de bucurii și exaltări își află în dragoste și, poate în forma minimă a acesteia, în prietenie, o împlinire.“

Augustin Buzura

Medic psihiatru, prozator și eseist, academician. Renunță la profesia de medic și se dedică literaturii. În evoluția sa îl găsim redactor-șef la revista *Tribuna*, Președinte al Fundației Culturale Române și Președinte al Institutului Cultural Român. În 1987 devine membru fondator la Fundației Culturale Europa „Guliver“ cu sediul la Amsterdam, fundație din care mai fac parte Günther Grass, Vaclav Havel, Edgar Morin și alții.

„După moartea lui Marin Preda, Augustin Buzura rămâne scriitorul *conștiință a epocii*“ (Alex. Ștefănescu)

Vocea responsabilă a lui Augustin Buzura pare a fi ieșită dintr-un creier de cremene ce-și are sălașul în munții lui Avram Iancu, glăsuire aflată în lupta cu servituțile și vitregiile întâlnite în trecut, inclusiv cu cele cu care se confruntă în prezent țara. În scriitura sa surprinde o „îndestulare“ a textului, cu vocabule-frunze ce palpită într-un codru des al limbii române. În opera sa întâlnim o proză justițiară, discursivă, eticistă, cu o fotografiere a realității sociale.

Nicolae Manolescu apreciază că Augustin Buzura are „plămâni de romancier“², la care s-ar putea spune că are o inimă de român.

²Nicolae Manolescu – *Istoria critică a literaturii române – 5 secole de literatură*. Editura Paralela 45, 2008

După o serie de scrieri bine punctate de critici, *Capul bunei speranțe* (1963), *De ce zboară vulturul* (1966), apar romanele *Absenții* (1970), *Fețele tăcerii* (1974) și *Orgolii* (1977).

Ne oprim la romanul *Orgolii*, apărut în Editura Dacia, scriere având ca protagonist principal un academician medic, Prof. Dr. Ion Cristian, inserat într-o lume medicală plină de aritmii și populată cu subiecți ariviști.

Redăm câteva clișee ce-au făcut carieră în epocă:

Mai întâi o anonimă adresată unui *Mult stimată tovarășe secretar*.

a) „Prezența Prof. Dr. Ion Cristian în corpul profesoral este o sursă continuă de neînțelegeri menite să devieze atenția de la marile sarcini ce stau în fața cadrelor didactice. Nu o dată oameni capabili, ca profesorii C, V, O, B, s-au plâns împotriva lui. Să nu mai vorbim de faptul că a distrus viitorul unei tinere înzestrate, Dr. V.P. [...]”

Rămân la convingerea că grija pentru sănătatea oamenilor muncii și viitorul învățământului nostru se vor materializa în sensul dorit de noi și în concordanță cu direcția fluxului înnoitor.

În numele unui grup de cadre didactice ss indescifrabil“

b) „Tovarășul B nu e bine orientat.“

c) „M-aș putea înțelege doar cu L, care este un tovarăș de suflet, prietenos, dar mai sumar și fără experiență.“

Și, în încheiere, o formulă pentru un politician: „Gol ca o tobă, dar mânuiește lozincile de-ți vine rău.“

Vintilă Ciocâlțeu

Este prima victimă, în sensul primar al cuvântului, al intrării comunismului, prin componenta sa agresivă, în viața universitară.

Redăm câteva repere esențiale din viața sa:

În 1920 este ales Președinte al Societății Studenților în Medicină.

Între 1925 și 1927 îl găsim ca bursier al Fundației Rockefeller, recomandat de profesorii Ion Cantacuzino, Fr. Rainer și D. Danielopolu.

Studiază biochimia la Boston, unde, împreună cu profesorul Otto Folin, devine celebru prin Reactivul pentru dozarea fenolilor, procedeu numit „Reacția Folin-Ciocâlțeu“.

Debutază ca poet în revista *Gândirea* pe 15 ianuarie 1925. Face parte din valul de reîmprospătare al conducerii revistei împreună cu George Călinescu, Radu Dragnea, Mircea Eliade, Petre Pandrea, Sandu Tudor și alții.

În 1929 prezintă ciclul de poezii *Crugul vremii*.

Apare volumul de poezii *Adânc împietrit* la Editura Ramuri, Craiova.

La 3 februarie 1947, în plin consiliu profesoral, când se discuta situația sa didactică, agresat de un intrus, Simion Oeriu membru în Comisia Aliată de Armistițiu care îi cere inopinat și fără nici un drept, împărțirea catedrei de biochimie în două, el face un accident vascular și încetează din viață. Prof. Dr. Gr. T. Popa evocă această întâmplare fatidică. Tudor Argezi scrie despre eveniment: „Dacă aș fi în locul noului profesor (n.n. Simion Oeriu), m-aș demite.“

Redăm o parte din poezia *Paradoxal*:

*Să piei din fața mea, femeie rea,
Cu ghiare 'n vorbă și cu dinții suliți
Cu ochii reci, spărturi de peruzea
Cu sânii din granitele pe uliți!*

...

*Și totuși te iubesc! Paradoxal!
Ți-e trupul zvelt ca lujerul de nufăr
Și-l mângâi cu-n sălbatic gest oval.*

*Prin tine cuget și prin tine sufăr!
Vibrând îți pipăi mijlocul în bal
Și-acasă te-aș închide într-un cufăr.*

(din volumul *Adânc împietrit*)

Radu Iftimovici

Medic veterinar, cercetător științific, biograf, dramaturg, laureat UNESCO.

Profesorul Radu Iftimovici, figură contrariantă în lumea noastră amestecată, pare a fi un lup singuratic de cursă lungă.

Intersecția cu diverse personalități ale lumii medicale, precum Prof. Dr. George Emil Palade și Prof. Dr. Nicolae Cajal, îi prilejuiesc evocări memorabile.

Opera sa magnifică este *Istoria universală a medicinei și farmaciei, două volume*, ediția a doua, revăzută și adăugită, apărută la Editura Academiei Române, București, 2015, care se întinde pe 1.245 de pagini. Lucrarea a fost distinsă cu Premiul „C.I. Parhon“ al Academiei Române.

Prof. Dr. Radu Iftimovici scoate în 2014 o carte răscolitoare intitulată *Veșnica mea pomenire*. În prefață, autorul se confesează: „Mi-am dorit adesea să ies din cadru și să nu fiu decât un cronicar al unor evenimente pe care le-am trăit în peste 80 de ani de respirație aerobă.“

La paginile 456-457, găsim date tulburătoare despre Ion Biberi, aflat și tratat ca un necunoscut pe o targă dintr-un spital bucureștean...

Încheiem scurta noastră prezentare cu niște adnotări bine-venite:

„L-am aplaudat pe Dan Puric pentru că ori de câte ori cuvântează sau scrie, elogiază poporul român, căruia îi distilează în esențe durabile calități morale ce nu s-au lăsat alterate de instinctul de supraviețuire [...]

Trebuie să fim conștienți de faptul că, din păcate, ne vindem foarte ușor [...], că suntem gata să ne consolăm cu ideea de a fi o colonie...”

George Magheru

Medic microbiolog, poet și dramaturg, nepotul generalului pașoptist Gheorghe Magheru (1804-1880) și fiul Anei Ghica, fata scriitorului Ion Ghica.

Participând ca medic sublocotenent de rezervă în Primul Război Mondial, contractează pe front febră recurentă și tifos exantematic, maladii care-și lasă urme pentru toată viața.

A fost în relații de prietenie cu George Enescu și cu pictorii Steriade, Pallady, Catargi și Ghiță.

Volumul de versuri *Capricii* (1929) este comentat favorabil de Perpessicius relevând „bogăție și diversitate, spontaneitate și spirit” și apoi de Eugen Lovinescu care conchide: „multe dintre poezii par exerciții de digitație verbală, virtuozități lexicale, aur scufundat în prolixitate”.

Volumul de versuri „Poezii antipoetice” (1933), cu titlul sugerat de Adrian Maniu, continuă cu „Imagini rostogolite în cascadă mai mult sau mai puțin legate între ele, uneori exprimate aforistic de tipul:

*Sunt fericit ca un curmal în floare
Cu trunchiul în apă și cununa-n soare.*“

(Al. Piru – Varia, Ed. Eminescu, 1972)

În 1936 apare volumul „Coarde vechi și noi”. Din antologia apărută în 1966 redăm *Baladă către lector*:

*Întreaga lume vreau să o spântec
Căci trebuie s-o prind în cântec;
Mormântul nu va odihni oasele mele
Pân nu voi prinde miile de stele,
Și chiar de le voi prinde în cuvânt,
Va rămâne nevoia mea să cânt.*

Un eseu amplu privitor la lirica sa i-a consacrat C.D. Zeletin.

George Magheru a scris și piese de teatru: drame, feerii și comedii.

Redăm o miscăraie (regionalism = părticică) din profesiunea de credință a autorului: „Nu mă bucură gloria în afara operei glorioase”.

Alexandru Miran

Pseudonim al lui Mircea Alexandru Pop. El prezintă un paradox în aria medicilor scriitori din România: în timp ce e foarte adânc și aplicat ca medic (asistent universitar și șef de lucrări la Clinica de Pediatrie „Emilia Irza”) și ca traducător din greaca veche, pe atât de necunoscut ca poet, devenind astfel un pisc transparent din șiragul munților medici din România. Este în același timp un caz unic în medicina românească prin traducerea integrală a lui Euripide și a altor mari tragici greci, operă fruct al cutezanței și rod al unui efort tenace și tăcut din vremuri aspre.

Necunoașterea lui în sânul națiunii indică nu numai un viciu de cultură al lumii românești, ci și un păcat al obștei medicale.

Alexandru Miran, ne spune Nicolae Manolescu, debutează în 1969 cu volumul de poezii *Adevărata intoarcere*. El aparține unui tip de poeți remarcabili precum Șt. Augustin Doinaș, Radu Stanca, Mircea Ciobanu, Leonid Dimov sau Cezar Baltag, cultivând o poezie „instalată în cultură și tradiție, iubitoare de normă (și de normalitate), hrănită de o fan-tezie lucidă și grațioasă (mai înrudită cu reveria decât cu visul abisal romantic) nedisprețuind în limbă artizanatul subtil”.

Cuvinte de apreciere asupra operei sale au Liviu Rusu, Marian Popa și alții.

Ilustrăm opera sa cu câteva versuri:

*Am căzut în lume iară
ca din zbor un califar,
ca rubinul din tiară
pe un maldăr de mortar...*

*Auzeam parcă și marea
cea cu sunet verde-cald
ritmuind mereu chemarea
din vecie să mă scald,*

*Să mă poarte molcom valul
fără vârstă și hotar,
am căzut din zbor pe malul
lumii ca un califar.*

(Poezia: „Am căzut în lume iară”)

Eduard Pamfil

Axa creatoare a lui Eduard Pamfil se derulează ca un davincian: medic, profesor de psihiatrie, citor de școală psihiatrică, mediind o deschidere antropologică, poet, muzician, creator de instrumente muzicale, poliglot. Polivalența sa face din el un Albert Schweitzer al României.

A scris împreună cu Doru Ogodescu cărți medicale de referință: *Nevrozele* (1974), *Psihozele* (1976), *Persoană și devenire* (1976).

Opera literară: *Arioso Dolente* (poezii, cu o postfață de Mihai Beniuc – 1979) și *Adagio* (poezii), 1986.

Ziarul *Viața Medicală*, la inițiativa Prof. Dr. C.D. Zeletin și Dr. Alexandru Trifan, a organizat un simpozion având ca subiect activitatea profesională și culturală a lui Eduard Pamfil.

Viața și opera profesorului o găsim exemplar ilustrată de către medici psihiatri: Prof. Dr. Mircea Lăzărescu, Dr. Virgil Enătescu precum și de Prof. Dr. Octavian Buda în *Revista Medicală Română*, nr. 4, 2013.

O exemplificare a operei poetice a autorului:

*Dormita demult amurgul printre înalte flori de
nalbă,*

*Norii comentau, în dansuri, firea tristă, urma albă,
calea de lumină-ntoarsă, și tot restul. Și tot restul.
Măinile erau prea grele să te mîngai, să te-nscrie,
fermecato-ntr-o poveste.*

*S-au topit în atracțiunea gravitației telure,
ca și trupul, ca și visul...*

...Sunt, acum, din altă lume.

(„Măini în amurg“)

Victor Papilian

Alesul nostru este un veritabil *homo universalis*: profesor fondator al Școlii clujene de anatomie, prozator, dramaturg, muzician, director de teatru și operă, regizor, animator cultural.

Frământările puternice sufletești, trăirile spirituale l-au însoțit în evoluția științifică și artistică.

El rămâne pentru toți medicii români autorul celebrului *Tratat elementar de anatomie descriptivă și topografică*.

Datorită preocupărilor sale de morfologie, anatomie comparată și antropologie, Clujul interbelic devine unul dintre centrele principale ale antropologiei românești. Printre lucrările sale din acest domeniu se înscriu *Cercetări antropologice asupra moșilor dintre Arieși* (1940) și *Istoricul antropologiei în România* (1941), redactat împreună cu C.C. Velluda.

Societatea Medicilor Scriitori și Publiciști din România (SMSPR), după ce în Prima Conferință Națională din 1991 l-a sărbătorit pe V. Voiculescu, iar în cea de-a doua, din 1993, pe Ion Biberi, în A Treia Conferință, din 25 noiembrie 1995, a fost omagiată personalitatea complexă a lui Victor Papilian.

Pentru o cunoaștere rotundă a omului ce și-a înscris numele în istoria medicinei și literaturii românești, ne stau la dispoziție mai multe surse documentare, dintre care alegem:

– Constantin Bogdan – *V. Papilian, îndreptar de cunoaștere*;

– C.D. Zeletin – *Victor Papilian în fața eternității*, eseuri apărute în *Caietele Vieții medicale*;

– *Polemici hipocratice*, Ed. *Viața Medicală Românească* (1999), selecții și comentarii ce aparțin lui George Brătescu și Samuel Izsák, în care găsim *Scurta introducere la cursul de anatomie*. Din această excelentă lecție de viață și mărturisire de credință alegem două scurte pasaje:

„... Dacă vreunul din dumneavoastră a venit la medicină cu gândul nemărturisit de a face avere, chiar din capul locului i-aș spune: «Oprește-te și te întoarce!» [...]

Dar dacă unul din dumneavoastră simte în el focul sacru pentru cercetări științifice, și mai ales dorința de creație, aceluia i-aș spune: «Rămâi! Creațiunea este darul suprem al meseriei noastre, ea singură ne poate asigura suprema satisfacție.»“

„... În mine vreau să vedeți, iubiți colegi, nu pe profesorul sever și intolerant, ci pe profesorul indulgent și înțelegător care, «trăiește ca și cum moartea l-ar pândi peste o clipă și muncește ca și cum ar fi nemuritor.»“

Dan Tărchilă

Medic microbiolog și director de teatru, reputat dramaturg și publicist, este îndreptățit să aspire la un loc în loja nemuritorilor. El s-a impus în literatură prin peste 20 de piese de teatru, multe cu subiect istoric: *Io, Mircea Voievod* (1966), *Ștefan și Sihastrul* (1967), *Moartea lui Vlad Țepeș*, *Marele soldat* (1972), *Legenda lui Avram Iancu* (1972), *Zidarul – Unsprezece variațiuni dramatice pe tema legendei Meșterului Manole* (1981 și 1997) etc.

Protagonistii pieselor sunt surprinși în momente tensionate ale vieții. În desfășurarea acțiunii se tenează ieșirea lor din criză prin formule comune bine acreditate în comunități.

Condeiful lui Dan Tărchilă se exersează cu dezvoltată în proză – *Jurnal de vise* –, dar și în versuri – *Rumegând tăcerile* – demonstrând un spirit deschis, cultivat, de o deosebită amenitate.

Pentru completarea informațiilor asupra creației scriitorului Dan Tărchilă, o bună sursă de documentare o găsim în interviul realizat de Dr. George M. Gheorghie din data de 7.11.2015, care a fost publicat în *Maramureșul Medical*.

Picurăm câteva gânduri din opera lui Dan Tăr-chilă:

– „Manole n-a fost numai un mare arhitect, ci și un mare om.“

– „Trăim într-o lume care nu cunoaște mila, care nu știe să ierte și pe care avem ipocrizia s-o numim creștină“.

– „Pe planeta noastră moartă și pustie nu va rămâne decât urma pașilor lui Iisus.“

V. Voiculescu

Medicul scriitor V.V. e atât de mare încât cu greu i-am putea găsi un cusur. Nu există un alt medic scriitor în literatura română să scrie poezie care să-l întrecă în trăirea spirituală, creștină, în mod expres ortodoxă. El viază la înălțime, lângă poezia lui Nichifor Crainic ori Radu Gyr.

Nu există un poet de înaltă expresivitate care să-l întrecă în îndemnul plin de dragoste pentru lexicul arhaic autohton, pe care, introducându-l în poezie, îl scoate la lumină, readucându-l pe drumul cel mare al limbii noastre românești.

Prin întreaga lui activitate profesională și artistică, V.V. demonstrează că este singurul medic scriitor trăitor în sensul primar al jertfei.

Pe 15 iunie 1910, V.V. este numit medic la Circumscripția Ocolu din Județul Gorj, consfințind debutul său ca doctor fără de arginți și ca purtător al tuturor leacurilor la îndemână. Ca un autentic medic de medicină generală, este un bun observator al realităților din asistența medicală primară, inclusiv potențialul ei ca disciplină clinică, cu virtuți preventive. În poezia *Grâu comun* găsim condiția de a fi a medicului generalist/medic de familie, ca medic al comunității:

*„Ca snop mă scuturase, mărgea lângă mărgea?
Plecat ușor asupra-mi un înger culegea...
Cât singur doar mă mângâi cu pilde și povești
... Și cad făină vie în albele covești.
... Ajuns după atâta scrâșnire și zbatăi
Ca Domnul să mă-mpartă la toți săracii săi
Aștept ca din făina ce-o dăruie duium
Să ia și pentru Dânsul o poală de uium.“*

(Din volumul V. Voiculescu – *Poezii*, Biblioteca pentru toți, Editura Minerva, București, 1983, p. 116)

Iar în poezia *Ațipire*, autorul anticipează semnul SINAR (artere temporale și brahiale sinuoase), descris de Dr. Grigore Bușoi, ca marker al arteriosclerozei. Iată versurile:

*„Șarpele arterelor încolăcit îmi strânge
Tâmpile reci sub șuvițe de argint*

*Cu vinele-i mlădii pline de sânge,
Unde-i azi gura marelui sorgint?*

*Am sorbit din el când nu mi-era sete
Rumegușul vremii l-a astupat,
Țevi plesnite cu rugini și pete
Pleava zilelor de-abia mai străbat.*

*... Descătușat de pe muntele de clipe
Aștept și visez că mă strămut.“*

(Din volumul V. Voiculescu – *Poezii*, Biblioteca pentru toți, Editura Minerva, București, 1983, p. 167)

Câteva elemente de reținut:

– V. Voiculescu se impune ca un scriitor ce are în sânge reliefurile românesc, inclusiv spațiul mioritic în alternanța sa deal-vale, și ca poet ce exultă la elementele primare ale copilăriei.

– Viața adevărată se măsoară cu ocaua iubirii și prin clepsidra timpului interior, trăită și prin căutarea dragostei lui Dumnezeu.

– Poetul este animat de izbânzi etice și estetice – *Sonetul 8*:

*Vom înfrunta trecutul, ce asmute viitorul:
Că-n inima-mi ascunsă stă slova nemuririi
Și-o scriu cu diamantul caratelor iubirii.*

C.D. Zeletin

Profesor universitar de biofizică, poet scriitor, fost președinte al SMSPR.

Constantin Dimoftache Zeletin este unul dintre cele mai cultivate spirite din lumea medicală românească. Meritul lui e cu atât mai mare cu cât scrisul său nu e un produs neapărat al erudiției, ci al fondului sufletesc, al trăirii asociat unui interes neobișnuit pentru limbă, arătând un talent și o măiestrie artistică exemplare.

C.D. Zeletin e un strălucit tâlmăcitor de lirică universală italiană, franceză și latină. Medicina românească nu va uita niciodată că prima traducere integrală a *Florilor Răului* de Charles Baudelaire este opera unui medic, precum și încetățenirea în limba română a operei beletristice integrale a lui Michelangelo Buonarroti, cel mai mare spirit al Renașterii.

C.D. Zeletin a fost apreciat la superaltiv, ca poet mai întâi, de mari personalități ale culturii noastre, ca Perpessicius, Tudor Vianu, Ștefan Aug. Doinaș, A.E. Baconsky, Theodor Codreanu, Sorin Lavric și alții. El s-a abținut – fapt moral rar întâlnit în literatura secolului trecut – să publice de-a lungul ultimelor două dictaturi, riscând anonimatul...

Transcriem poezia sa *Printre cuvinte*:

*Viața se scurge printre cuvinte,
ca printre pietre, apa din ploii.
Mereu e viața mai înainte,
cuvintele veșnic mai înapoi.
Mă uit la pietre, ascult cuvinte
Și, cum să spun, Doamne, că ele-am fi noi
când eu simt viața mereu mai înainte
și pururi cuvintele mai înapoi?!*

NOTAȚII FINALE

1. Se prezintă succint preocupările literare și scrierile importante ale autorilor catagrafiați, din care am cules texte reprezentative, urmând ca judecătorul principal să rămână cititorul cu aplecare spre literatură și filosofie.
2. *Valul* pornit din adânc desemnează (a)saltul întemeietor de valori, acoperind totodată urmele înscrise în nisip.
3. „Neuronul cerebral“ Omega ridică *vălul* și gustă zenitul.
4. Sita posterității cerne tot și lasă doar aurul măiestriei.
5. Prietenia celor doi poeți V. și Z. reprezintă un *vozglas*, formulă de încheiere a „unei rugăciuni“, mai exact a unei ectenii (șir de „rugăciuni“) întru slava limbii și națiunii române.
6. Se impune să trecem în revistă alături de alți colegi cu expertiză literară, Componenta Societății Medicilor Scriitori și Publiciști din România pentru a depista și a face public diamantele scriitoricești existente, care nu au irumpt național.
7. Cu prilejul Centenarului Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 am vrea să arătăm lumii noastre intelectuale medicii scriitori din care dorim să se aleagă mărgăritare ale nemuririi, efigii în Panteonul Științei și Culturii Românești.